

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

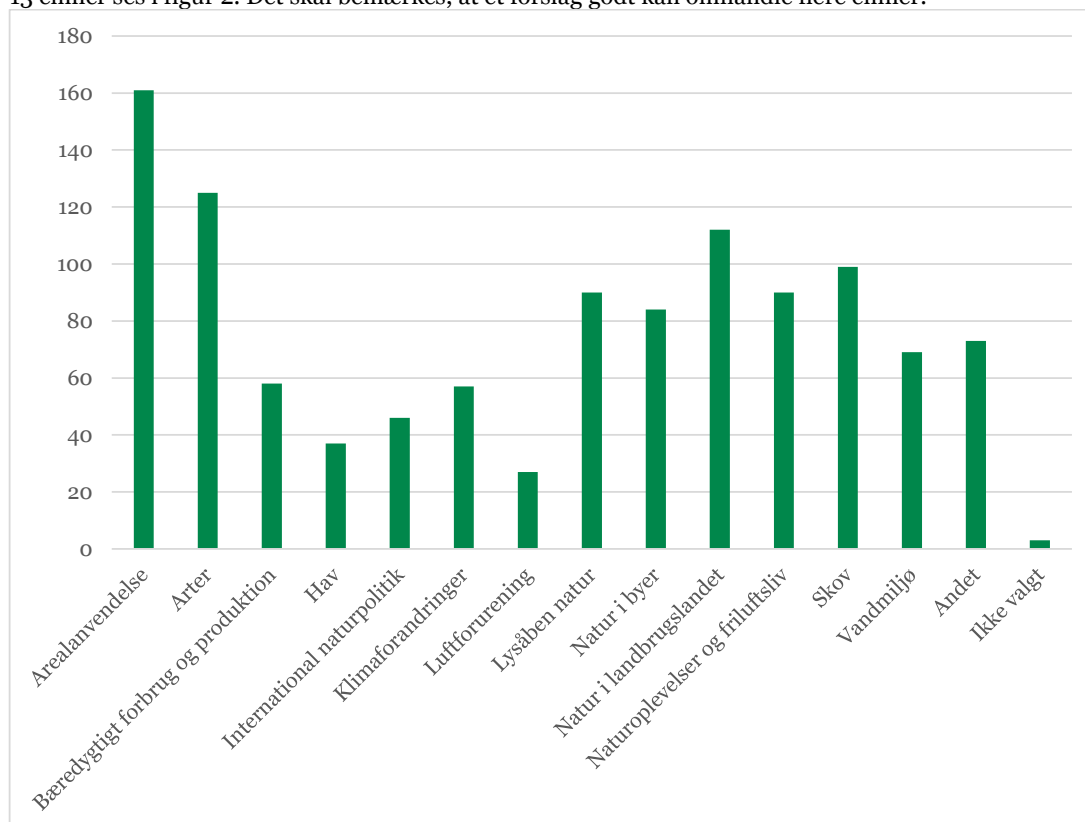
Natur og Klimatilpasning
Ref. TEHAV
Den 9. januar 2020

Oversigt over forslag på biodiversitet

1. Overblik over emneopdeling af forslag

Der er indkommet 347 forslag på portalen. Desuden er der pt. tilgået ca. 10 forslag uden om portalen. Derudover har Altinget lavet en debatserie før jul, hvor 16 deltagere fra Marienborgmødet har indsendt debatindlæg.

På hjemmesiden er der angivet 13 emner. Ved indberetning af forslag på MFVM's hjemmeside har indsenderen taget stilling til, hvilke(t) af 13 emner, som forslaget omhandler. Fordelingen af forslag på de 13 emner ses i figur 2. Det skal bemærkes, at ét forslag godt kan omhandle flere emner.

Figur 2. Antal forslag per emne

2. Overblik over indhold

For hvert af de 13 emner er der nedenfor beskrevet en række mulige underkategorier og angivet en række eksempler. Arbejdet med at gruppere forslagene i underkategorier er ikke afsluttet og der tages forbehold for ændringer. Det bemærkes, at indsendte bidrag efter ministeriets vurdering ikke altid passer ind under de emner, som forslagsstillerne har krydset af.

Arealanvendelse

Der er indsendt 161 forslag, som afsenderen vurderer omhandler arealanvendelse. Emnet kan opdeles i underkategorierne beskyttet natur, planlægning og småbiotoper.

Der er mange forslag, der omhandler bedre beskyttelse af naturen. Eksempelvis foreslås 30 % beskyttet natur i 2030, hvoraf 20 % er såkaldt naturzone og 10 % med ekstensiv drift. Hertil er der også flere forslag møntet på omgørelse af planer om etablering af byggeri i naturområder såsom på Kalø og motorvej ved Rønæs, men også affredning af områder. Der er desuden et forslag om, at miljøvurderinger skal suppleres af krav til overvejelser om, hvad man kan gøre for biodiversiteten.

I forlængelse af forslagene om naturbeskyttelse er der mange forslag, der omhandler planlægning. Herunder er der forslag om, at der skal oprettes naturzoner på lige fod med landzone i planloven. Ligeledes foreslår flere, at der skal være krav til, at kommuner tænker naturen ind i planlægningen fx gennem lokale biodiversitetsstrategier.

Derudover er der talrige forslag der foreslår etablering af småbiotoper på kirkegårde, langs veje, på offentlige græsarealer, omkring bygninger mv.

Arter

Der er indsendt 125 forslag, som afsenderen vurderer omhandler arter. Emnet kan opdeles i underkategorierne invasive arter, sjældne og truede arter, bestøverstrategi, rewilding og vildsvinehegn/ulvesikre hegn.

Mange forslag omhandler idéer til indholdet i en bestøverstrategi, herunder forbedring af levesteder gennem eksempelvis tilskud til bi-venlig tilsåning. Desuden nævnes rødlistevurdering af bestøvere, samtænkning af nybyggeri og vilde bistader, begrænsning af lysforurening, stop for honningproduktion i naturbeskyttede områder og statens arealer, regulering af placering af bistader og øget vidensgrundlag om vilde/holdte bier mm.

Flere foreslår bl.a. 'brandmandens lov' som bærende princip herunder beskyttelse af alle truede rødlistede arter. Andre forslag går på opsætning af redekasser på offentlige arealer, faunavenlige facader og oprettelse af et frivilligt bæverkorps til at hjælpe Naturstyrelsen med manuelt feltarbejde. Nogle forslag foreslår afskaffelse af vildsvinehegnet, særligt af hensyn til lemlæstede dyr, men også af hensyn til vildsvinenes naturplejende egenskaber. Desuden indgår f.eks. forslag om jagtforbud for havlit, fløj-sand, taffeland og ederfugl. Ligeledes foreslås udarbejdelse af handlingsplaner for alle invasive arter og et forbud mod regulering af ræv.

Bæredygtig produktion og forbrug

Der er indsendt 58 forslag, som afsenderen vurderer omhandler bæredygtig produktion og forbrug. Emnet kan opdeles i underkategorierne alternative produktionsformer, foder og biomaterialer/biomasse/bioøkonomi.

Mange forslag omhandler alternative produktionsformer i landbruget herunder lavudbyttejorder, hvor der er fokus på andre parametre end høj produktivitet, etablering af forsøgsgårde til udvikling af permakultur (små skovlandbrug), skovhaver, og synergimuligheder mellem produktion og natur på Livø. Ligeledes fremhæves mere plantebaseret kost og kost fra havet for at undgå pladskrav til dyrkning af foder. Endvidere omtales begrænsning af monokulturer og husdyrbrug samt fremme af økologi.

Desuden foreslås en ændring af årsregnskabslovens §99 til at omfatte initiativer for biodiversitet i virksomhedens arealer og produkter, samt et vidensnetværk for virksomheder om biodiversitet for at give adgang til viden og sparring og ikke blot stille krav om dokumentation og handling. Dansk Erhverv lægger bl.a. vægt på, at brugen af biomaterialer til gavn for klimakrisen er et problem for naturkrisen. Hertil kræves mere viden om, hvordan biomaterialer kan benyttes uden følgevirkninger på naturen.

Hav

Der er indsendt 37 forslag, som afsenderen vurderer omhandler havet. Emnet kan opdeles i underkategorierne beskyttede havområder, fiskeri, dambrug og eutrofiering.

Mange forslag berører beskyttelsen af marine områder. Eksempelvis stilles forslag om en planlov for havet med 10 % urørt hav akut og 30 % i 2030 samt 100 % bæredygtig forvaltet hav. Et andet forslag tilslutter sig de samme mål for bæredygtig forvaltning og 30 % beskyttelse, hvoraf 10 % skal angive såkaldt referencenatur. Andre omtaler zoner med adgangsforbud samt oprettelse af naturpark i Øresund. Bedre kortlægning af livet i havet samt genopbygning af marine habitater som stenrev omtales også.

Desuden berører mange forslag fiskeriet, hvor der bl.a. foreslås krav til fiskeredskaber herunder brug skånsomme fiskeredskaber (garn, krog og snurrevod) og kamerakontrol.

Nedbringning af sprøjtemidler og næringsstoffer fra både land og luft er ligeledes et gennemgående tema med forslag om forsuring af gylle og 'forureneren betaler'. Desuden er der flere forslag, der omhandler dambrug herunder forbud, stigende leje for brug af arealer og afstand til Natura 2000 områder. Endvidere foreslås oprettelse af en råstofplan, der bl.a. undtager fiskepladser samt gyde og opvækstområder.

International naturpolitik

Der er indsendt 46 forslag, som afsenderen vurderer omhandler international naturpolitik. Emnet kan opdeles i underkategorierne implementering af internationale forpligtelser og fremme af international biodiversitet.

Mange har valgt denne kategori såfremt forslaget berører internationale forpligtelser såsom naturdirektiverne herunder eksempelvis mere restriktiv praksis omkring dispensationer i beskyttede områder og bedre beskyttelse af trækfugle. Der indgår f.eks. betragtninger om, hvordan Danmark kan leve op til internationale forpligtelser, og at natur og biodiversitetspakken skal lægge sig tæt op ad internationale retningslinjer. Desuden foreslås et øget fokus på natur i p4g samarbejdet og et stop for handel med lande, der ikke lever op til internationale aftaler.

Klimaforandringer

Der er indsendt 57 forslag, som afsenderen vurderer omhandler klimaforandringer. Emnet kan opdeles i underkategorierne forebyggelse af klimaforandringer (reduktion af CO₂ udledning) og klimatilpasning.

Mange forslag omhandler reduktion af CO₂ gennem vedvarende energi, billigere offentlig transport mv. Disse overlapper med forslag til nedbringning af luftforurening omtalt nedenfor.

Fsva. klimatilpasning foreslås øget fokus på og information omkring etablering af grønne tage, tilvejebringelse af lovgivning for helhedsorienteret brug af stigende grundvand, hvor vandet ses som en ressource og ikke et affaldsprodukt og beskyttelse af indvundne (digebeskyttede) landområder.

Luftforurening

Der er indsendt 27 forslag, som afsenderen vurderer omhandler luftforurening. Her kan der skelnes mellem indsatser, der primært påvirker partikelforurening med sundhedsmæssige konsekvenser, CO₂ udledning, der er relevant for klimadagsordenen og endeligt udledning af kvælstof og ammoniak, der kan forårsage næringsberigelse af natur og eutrofiering af havet.

Mange forslag omhandler luftforurening fra trafikken og industrien herunder nedsat hastighed på motorveje, stop for byggeri af nye motorveje, mere offentlig transport, godstransport flyttes fra lastbil til tog, filtre på skorstene, vedvarende energi og forbud mod brændeovne. Nogle forslag er direkte målrettede kvælstof- og ammoniakreducerende tiltag nævnes forsuring af gylle, færre husdyrbrug og afgang af gylle inden udbringning.

Lysåben natur

Der er indsendt 90 forslag, som afsenderen vurderer omhandler lysåben natur. Emnet kan opdeles i underkategorierne græssere og anden naturpleje.

Mange forslag i denne kategori omhandler naturplejeforanstaltninger til bevarelse af de lysåbne naturtyper eksempelvis vha. græssere og høslæt.

I forhold til græssere foreslås der bl.a., at lovgivningen ændres, så der skabes rum for ådsler i naturen, droppes øremærkning og tilsyn på individniveau af græssere samt mindskes krav om tilsyn med vilde husdyr eller særligt hårdføre husdyr til et minimum. Desuden foreslås, at der skal kunne opnås EU-støtte ved helårsgræsning uden tilskuds fodring. For at begrænse brakpudsning foreslås, at reglerne ændres, så der ikke kan søges grundbetaling til §3-arealer, men at tilskuddet for græsning og høslæt hæves til f.eks. det beløb, der kan opnås med grundbetaling og plejetilskud.

Et forslag omhandler desuden bekymring for, om klimadagsordenen prioriterer tilgroning af lavbundsjord frem for lysåben natur.

Natur i byer

Der er indsendt 84 forslag, som afsenderen vurderer omhandler natur i byer. Emnet kan opdeles i underkategorierne bynær naturparker og natur i konstruktioner.

Der er flere bekymrede borgere, der henvender sig omkring inddragelse af bynær natur til byggeri. Det foreslås i den forbindelse, at der sættes fokus på biodiversitet i parker og lign.

Andre forslag handler om at skabe bedre muligheder for etablering af taggrønt og faunafacader og f.eks. opskalering af et konkret projekt fra Vesterbro om privat 'adoption' af pleje af bede i byerne. Den danske del af det europæiske Green Cities projekt har udarbejdet et oplæg til en grøn norm for bynatur om at sætte krav til grønnere byer.

Natur i landbrugslandet

Der er indsendt 112 forslag, som afsenderen vurderer omhandler natur i landbrugslandet. Emnet kan opdeles i underkategorierne landbrugsstøtte, levende hegn/markvildt, udtagning, jordfordeling og sprøjtemidler.

Der er mange forslag, der omhandler et opgør med eksisterende støtteordninger i landbruget herunder problematikken i, at der er økonomisk incitament til at opdyrke jorden, og regler, der begrænser muligheden for at etablere natur på landbrugspligtige jorder. Det foreslås, at der skal være krav om en vis procentdel natur for udbetaling af støtte. Det foreslås at flytte flere EU-midler fra søjle 1 til søjle 2 og målrette dem til biodiversitetsfremmende tiltag. Et forslag beskriver, hvordan tendensen om større landbrugsdrifter fordrer negative konsekvenser for naturen pga. bl.a. færre markskel. Hertil foreslås det at forbyde nedlægning af markskel og sikre beskyttelse af levende hegn.

Derudover er der adskillige forslag, der omhandler udtagning af lavbunds-jorde, men også højbunds-jorde nævnes. Ligeledes er der mange forslag, der foreslår mere restriktiv praksis for brug af sprøjtemidler og gødning. Det foreslås også at begrænse slåning af brakmarker, genindføre markvildtindsatsen betalt af jagttegnsmidlerne og mere rådgivning af landmænd.

Naturoplevelser og friluftsliv

Der er indsendt 90 forslag, som afsenderen vurderer omhandler naturoplevelser og friluftsliv. Emnet kan opdeles i underkategorierne adgang, naturturisme og faciliteter.

For denne kategori er der mange forslag, der omhandler at sikre en relation til naturen gennem oplevelser for derved at skabe incitament til at passe på naturen og en gevinst for sundheden. En stor opbakning til frivillighed beskrives også fx gennem oprydningskampagner.

Der er mange friluftorganisationer, der har indsendt forslag om bedre adgangsforhold herunder færre nedlæggelser af stier, sikring af stier langs kyster med forbud mod nybyggeri, muligheder for færdsel til hest i bl.a. private skove og sammenhængende stisystemer i hele landet. For at adressere debatten om, hvorvidt vild natur begrænser tilgængelighed, foreslås det at nedsætte et dialogforum om adgang og natur, hvor en række rekreative organisationer arbejder faktabaseret sammen med lodsejere og naturorganisationer. I lighed med dette foreslås iværksættelse af en friluftslivsundersøgelse af befolkningens syn på, om store græssere og hegning dertil er en begrænsning for friluftslivet.

Endvidere foreslås det, at der laves en grønspættebog som app, hvor naturvejledere indmelder, hvad man skal kigge efter på en given lokalitet. Et andet forslag argumenterer for, at naturkanon skal have juridisk status og være eksempel på videreførelse af naturinitiativer på tværs af regeringer. Et øget fokus på bæredygtig naturturisme foreslås også som en måde, hvorpå naturdagsordenen kan blive mere rentabel.

Skov

Der er indsendt 99 forslag, som afsenderen vurderer omhandler skov. Emnet kan opdeles i underkategorierne skovrejsning, urørt skov, dødt ved, fredskov og anden biodiversitetsskov.

Der er generelt megen fokus på statslig opkøb af arealer til mere skovrejsning herunder forslag om hel eller delvis naturlig tilgroning, høj grad af selvforvaltning og begrænset færdsel. Det foreslås også, at indfasningen af urørt skov droppes. Endvidere foreslås 30 % af landzonen til naturskov, at al statslig skov skal omdannes til urørt skov eller skov med fokus på biodiversitet, at der tillades flere græssere i skovene til naturpleje og at der sættes mål for mængden af dødt ved. Ved beplantning af skovbeplantninger med udenlandske arter foreslås krav om 10 % hjemmehørende arter. Der stilles spørgsmålstegn ved, at juletræsplantager tæller med i skovstatistikker.

Endvidere foreslås det, at der i beskyttelsen skal fokuseres på skovenes værdi for biodiversitet dvs. alder og struktur. I den sammenhæng er der ligeledes et forslag, der opfordrer til revidering af muligheden for at fjerne fredskov, så længe arealet tilplantes igen. I stedet foreslås, at kun plukhugst tillades. Ydermere foreslås, at fredskovs-noteringen opdateres.

Vandmiljø

Der er indsendt 69 forslag, som afsenderen vurderer omhandler vandmiljø. Emnet kan opdeles i underkategorierne vandløbsvedligehold, bræmmer/randzoner og kyster.

Grødeskæring og anden vedligehold af vandløb deler vandene. Der er forslag, der lægger vægt på, at vandløb skal udvikle sig på naturens præmisser uden menneskelig indgriben. Omvendt er der også forslag, der beskriver forholdet mellem øget næringsstofudledning og mere grøde, som igen øger vandstanden. Et andet forslag lægger vægt på behovet for at acceptere, at der skal etableres enge omkring vandløb til at deponere vand. Hertil nævnes også, at maskinel vandløbspleje bør erstattes af manuel vandløbspleje for at tage hensyn til flora og fauna. Opstemningen ved Tange sø foreslås også afviklet for, at Gudenåen kan opfylde vandrammedirektivet. Ligeledes foreslås en kampagne for gendannelse af rørslatte åløb, hvor et borgerinitiativ særligt fokuserer på Åboulevarden i København.

Ligesom for forslag under emnet 'havet' er der også her fokus på begrænsning af udledte sprøjtegifte, som kan være særligt skadelig for små vandløbsorganismer, men også begrænsning af næringsstofudledning. I den forbindelse foreslås dyrkningsfri bræmmer/genetablering af randzoner og forbud mod udsætning af ænder i søer. Et andet forslag lægger vægt på at genskabe historisk hydrologi herunder vådområder og 'blå korridorer'.

Det foreslås ligeledes, at der anvendes mere restriktiv praksis i nærhed af kyster, udpeges områder med naturlig kystdynamik samt genskabes tidligere indvundne fjorde.

Andet

Der er indsendt 73 forslag, som afsenderen vurderer omhandler andet end de øvrige kategorier. Emnet kan opdeles i underkategorierne oplysning, regulering, oprydning og diverse.

Der er indkommet adskillige forslag, der opfordrer til etablering af et råd på natur- og biodiversitetsområdet. Desuden er der flere, der lægger vægt på uddannelse herunder opprioritering af naturvejledning, 'grøn uge' på uddannelsesinstitutioner og skoleklasser som ambassadører for rødlistede arter. Generelt er der flere forslag, der henviser til behovet for mere forskning og kortlægning af natur herunder inddragelse af lokal viden bl.a. under oprettelse af 'naturalarmen', hvor frivillige kræfter håndterer indkomne rapporteringer om hændelser/tiltag, der bekymrer fx adgangsbegrænsning, fejlagtig gylleudbringning og klitrydning. Endvidere foreslås borgerinddragelse inspireret af 'borgerting' på klimamrådet.

Ligeledes er der flere forslag, der opfordrer til at lave en lov på naturområdet med bindende mål herunder også en lang tidshorisont på indsatser. Der foreslås også flere reguleringsmæssige værktøjer såsom biodiversitetsfradrag i lighed med håndværkerfradraget, undtagelse af ejendomsskat/grundskyld for naturarealer i lighed med ordning for fortidsminder og lovkrav om biodiversitetshensyn ved nybebyggelse. Også et eftersyn/kortlægning af eksisterende love foreslås herunder regelforenkling, barrierer for biodiversitetshensyn og sammenhæng i politikker.

Derudover er der forslag, der omhandler begrænsning af affald i naturen, at det skal være nemmere at afslå papirreklamer, støj, krav om erstatningsnatur hver gang naturarealer tages i brug samt pant på tyske drikkevarer.

3. Afsendere

Fordelingen af forslag ud fra afsendere er illustreret på figur 3. Nogle afsendere har indsendt ét bidrag med flere forslag, andre har indsendt ét bidrag pr. forslag. Det medfører, at der eksempelvis i alt er 77 forslag fra 39 forskellige organisationer.

Fonde

Der er indsendt 2 forslag fra fonde; Danmarks Økologiske Jordbrugsfond og Fugleværnsfonden.

Lokalforening/lokalafdeling

Der er indsendt 20 forslag fra lokalforeninger og lokalafdelinger af eksempelvis Danmark Naturfredningsforening. Som oftest er der tale om borgerinitiativer omkring forslag i et geografisk afgrænset område såsom åbning af åen på Åboulevarden i København eller foreningen mod dambrug ved Endelave mv.

Offentlig myndighed/nationalparker

Der er indsendt 24 forslag fra offentlige myndigheder og nationalparker, hvoraf 19 alene er fra Tårnby kommune. Der er ligeledes indberettet forslag fra nationalpark Vadehavet, Kongernes Nordsjælland og Thy. De resterende 2 forslag er fra Odense Kommune - By og Kulturforvaltning. Styrelser og øvrige ministerier kan bidrage med forslag i forbindelse med arbejdet i styregruppe og tværministeriel arbejdsgruppe.

Organisation/forening/forbund/højskole

Der er indsendt 77 forslag fra 39 forskellige organisationer/foreninger/forbund. Heraf er et enkelt forslag afsendt fra to højskoler.

Listen over foreninger følger her:

- Dansk Botanisk Forening (DBF)
- Danmarks Idrætsforbund
- Økologisk Landsforening/Sybille Kyed
- Green Cities, Denmark
- Kommunalteknisk Chefforening (KTC)
- Dansk Vandrelaug og Dansk Cykelturisme
- Skovrådet
- Danmarks jægerforbund
- Danmarks Biavlerforening, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Jægerforbund, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Landbrug & Fødevarer, Økologisk Landsforening
- Teknologirådet
- Dyrenes Beskyttelse
- Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri PO
- Dansk Skovforening
- Landbrug & Fødevarer
- Friluftsrådet
- KL
- WWF Verdensnaturfonden
- Den Grønne Studenterbevægelse
- Den landsdækkende Gruppe af borgere i Strandbeskyttelseslinjen
- Danske Arkegårde, Danske Husdyr, Gamle Danske Husdyrracer og Frøsamlerne
- Naturpark Lillebælt
- PLAN Bi
- Danmarks Naturfredningsforening
- Vestjyllands Højskole og Jyderup Højskole
- Frie Bønder - Levende Land
- Arternes Ambassade København
- Danmarks Biavlerforening
- Dansk Islandshesteforening + Dansk Rideforbund
- Verdens Skove

- Komitéen Bæredygtig Kystkultur
- Danske Arkegårde
- DGI
- Dansk Ornitologisk Forening BirdLife
- Naturvejlederforeningen i Danmark
- Vilde bier i danmark
- Dansk Pattedyrforening
- Netværk for Regenerativt Jordbrug, Frøsamlerne, Danske Arkegårde, Frie Bønder Levende Land, Praktisk Økologi
- Dansk Erhverv

Privat person

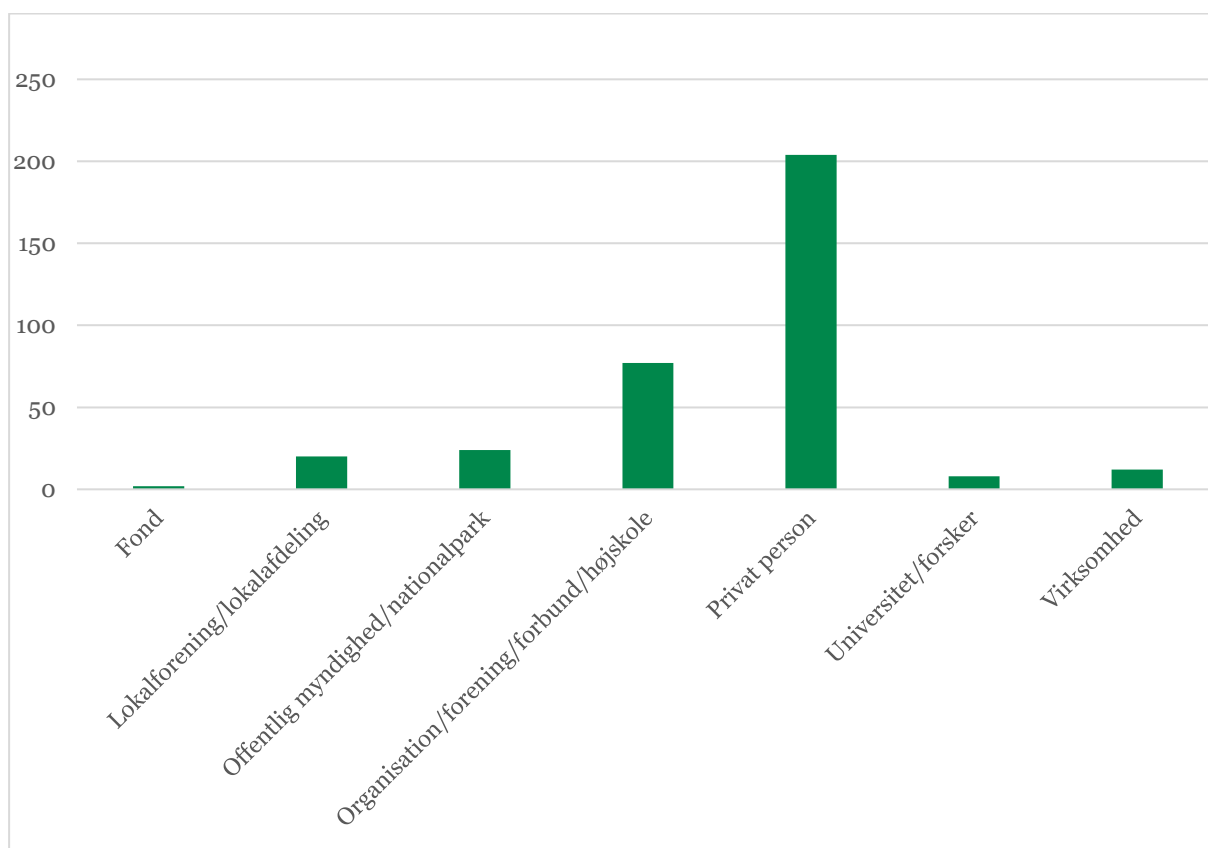
Der er indsendt 204 forslag fra 161 forskellige privatpersoner. I denne kategori er også inkluderet debattør Rune Engelbreth og Søren Wium-Andersen. Ligeledes er inkluderet indehavere af hjemmesider med information om natur; naturbeskyttelse.dk, mursejleren.dk og vildebier.dk.

Universitet/forsker

Der er indsendt 8 forslag fra universiteter og forskere. Afsenderne er bl.a. sektion for terrestrisk økologi ved AU, Center for Børn og Natur. Christian Prip fra Fridtjof Nansen Institute har også indsendt et forslag, der er særligt møntet på overholdelse af internationale forpligtelser.

Virksomhed

Der er indsendt 12 forslag fra 4 virksomheder herunder landskabsarkitekter og en biavler. Virksomheden Habitats ApS har alene indsendt 8 forslag.

Figur 3. Antal forslag per kategori af afsendere